

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Técnicas de Investigación e Documentación en Arquitectura	Código	630548004	
Titulación	Máster Universitario en Rehabilitación Arquitectónica			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Proxectos Arquitectónicos, Urbanismo e Composición			
Coordinación	Río Vázquez, Antonio Santiago	Correo electrónico	antonio.rio.vazquez@udc.es	
Profesorado	Fuertes Dopico, Óscar López Salas, Estefanía Río Vázquez, Antonio Santiago	Correo electrónico	oscar.fuertes@udc.es estefania.lsalas@udc.es antonio.rio.vazquez@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo proporcionar ao alumnado as ferramentas necesarias para elaborar un traballo de investigación en arquitectura. Estudaranse os fundamentos da investigación científica, as fontes de información e os enfoques e metodoloxías específicas no campo da arquitectura, o que permitirá abordar con rigor e eficacia traballos de investigación académicos e coñecer as distintas posibilidades para divulgar os resultados.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	E01. Aptitude ou capacidade para acometer actividades de crítica arquitectónica, mediante a análise do patrimonio edificado baixo diferentes ópticas e a identificación dos precedentes formais, tipolóxicos e estilísticos.
A2	E02. Aptitude ou capacidade para realizar tarefas vinculadas á protección do patrimonio edificado, incluídas a catalogación monumental, a definición de medidas de protección de edificios e conxuntos arquitectónicos, e a redacción de plans de delimitación e conservación.
A4	E04. Aptitude ou capacidade para intervir no patrimonio edificado con valor histórico, aspecto que engloba a coordinación do seu estudo e a súa investigación documental, a elaboración de plans directores de conservación e a redacción e dirección da execución de proxectos de restauración e rehabilitación.
A8	E08. Aptitude ou capacidade para redactar informes técnicos e proxectos de rehabilitación do patrimonio edificado, incluídas actividades de asesoramento e consultoría.
B1	CB06. Posuír e comprender coñecementos que proporcionen unha base ou oportunidade para ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
B3	CB08. Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B4	CB09. Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e as razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
B5	CB10. Que os estudantes manexen as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
C1	T01. Capacidade de análise e síntese
C2	T02. Capacidade de organización e planificación
C3	T03. Comunicación oral e escrita
C4	T04. Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
C5	T05. Capacidade para a xestión da información
C8	T08. Aprendizaxe autónoma
C15	T15. Cultura histórica

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
HISTORIA XERAL DA ARQUITECTURA: comprensión ou coñecemento da historia xeral da arquitectura, tanto en si mesma como na súa relación coas artes, as técnicas, as ciencias humanas, a historia do pensamento e os fenómenos urbanos.	AP1	BP1 BP3 BP4	CP1 CP15
BASES ARTÍSTICAS: comprensión ou coñecemento da estética e a teoría das artes e da produción pasada e presente das belas artes e as artes aplicadas susceptibles de influir nas concepcións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas.	AP1	BP1 BP3 BP4	CP1 CP4 CP5 CP8 CP15
BASES DA ARQUITECTURA OCCIDENTAL: comprensión ou coñecemento das tradicións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas da cultura occidental e dos seus fundamentos técnicos, climáticos, económicos, sociais e ideolóxicos.	AP2 AP4 AP8	BP1 BP3 BP4 BP5	CP1 CP3 CP5 CP8 CP15
BASES DA ARQUITECTURA NATIVA: comprensión ou coñecemento das tradicións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas de carácter nacional, local e vernáculo e dos seus fundamentos técnicos, climáticos, económicos, sociais e ideolóxicos.	AP2 AP4 AP8	BP1 BP3 BP4 BP5	CP1 CP3 CP5 CP8 CP15
SOCIOLOXÍA E HISTORIA URBANAS: comprensión ou coñecemento das relacións entre o medio físico e o medio social e as bases da teoría e a historia dos asentamentos humanos, da socioloxía, da economía urbana e da estadística como fundamentos dos estudos territoriais e urbanísticos.	AP2 AP4	BP1 BP3	CP1 CP2 CP3 CP5 CP15
Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.		BP5	CP2 CP5 CP8
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.		BP1 BP3 BP4	
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.	AP1 AP2 AP4	BP3 BP4	CP3
Comunicación oral e escrita na lingua nativa.			CP3
Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.			CP4 CP5
Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.	AP8		CP3
Sensibilidade estética.	AP1 AP2 AP4	BP3	CP1 CP15
Capacidade de análise e síntese.			CP1 CP2
Razoamento crítico.	AP1 AP2 AP4	BP1 BP3 BP4	CP1 CP3 CP15

Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.	AP1 AP4	BP1 BP3 BP4	CP1 CP2 CP3 CP5 CP15
Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.		BP3 BP4	CP3 CP5 CP15
Cultura histórica.			CP15

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Fundamentos da investigación en arquitectura	1.1 Introducción 1.2 A investigación arquitectónica
2. As fontes de información en arquitectura	2.1 Fontes primarias 2.2 Fontes secundarias
3. Fontes específicas en arquitectura	3.1 Os arquivos de arquitectura 3.2 Recursos en internet
4. Difusión da investigación	4.1 Tipos de traballos de investigación 4.2 Difusión académica

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A2 A4 A8 C1 C15	16	0	16
Estudo de casos	A1 A2 A4 A8 B1 B3 B4 B5 C1 C2	3	0	3
Eventos científicos e/ou divulgativos	B4 C8	2	0	2
Traballos tutelados	A1 A2 A4 A8 B1 B4 B5 C1 C2 C3 C4 C5 C8	0	50	50
Atención personalizada		4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	As sesións maxistras consisten en clases teóricas de exposición oral complementadas con medios audiovisuais que faciliten a transmisión do coñecemento e a aprendizaxe. Asimesmo, durante ditas sesións preténdese conseguir un certo grado de participación por parte do alumnado para, a través da súa implicación, fomentar un proceso de aprendizaxe bidireccional, interactivo e dinámico.
Estudo de casos	Como complemento das sesións maxistras e co obxecto de promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes desenvolveranse en paralelo clases prácticas. Nelas o alumnado enfrontarase á resolución de casos concretos nos que por en práctica os contidos explicados nas clases maxistras e que, ó mesmo tempo, servan de referente ós temas obxecto de estudo nos traballos tutelados asignados. Asimesmo, ó longo do curso poden plantexarse visitas fora do ámbito da aula o traer invitado a algún especialista nos temas propios da materia.

Eventos científicos e/ou divulgativos	<p>Preparación de material síntese do traballo realizado na materia para a súa exposición conxunta a finais de curso no evento organizado polo Departamento de Proxectos Arquitectónicos, Urbanismo e Composición: "Arquitecturas en Curso. DPAUC" (paneis, maquetas, debuxos, vídeos, textos, performances, etc.).</p> <p>Asistencia a eventos divulgativos (congresos, xornadas, simposios, conferencias, etc.), organizados pola ETSAC, o DPAUC, etc., indicados polo profesorado da materia como parte do contido docente do curso, co obxectivo de proporcionar ao alumnado coñecementos e experiencias actuais referentes a un determinado ámbito de estudo.</p>
Traballos tutelados	<p>Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Refírese prioritariamente a aprendizaxe de "cómo facer as cousas". Constitúe unha opción baseada na asunción por parte dos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe.</p> <p>Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento de ese aprendizaxe polo profesor-titor.</p> <p>Para a realización dos traballos tutelados o alumnado deberá realizar investigacións de campo referentes ás arquitecturas obxecto do seu propio traballo. Os alumnos tendrán unha certa capacidade de selección de ditos traballos. Asímesmo, dado o carácter tutelado deste traballo, deben producirse sesións periódicas de seguimento co profesorado, a fin de optimizar ou, no seu caso, reconducir as actividades en curso.</p>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Estudo de casos	<p>A atención persoalizada desta materia realizarase a través do seguimento en clase do alumnado e mediante titorías presenciais.</p> <p>En canto os traballos tutelados, asignarase a cada estudante un tema, de entre os propostos, así como un profesor. Asímesmo, dado o carácter tutelado deste traballo, deben producirse sesións periódicas de seguimento co profesorado, a fin de optimizar e, no seu caso, reconducir as actividades en curso.</p>

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A1 A2 A4 A8 B1 B4 B5 C1 C2 C3 C4 C5 C8	<p>O seu desenvolvemento enténdese de xeito plenamente individual e de natureza non presencial. De cara a garantir a autoría do traballo e a adecuada adquisición de competencias, na súa avaliación enténdese relevantes as sucesivas sesións de control a través das titorías presenciais co profesor asignado e, polo tanto, o grado de cumprimento con relación ás indicacións formuladas en cada caso polo profesorado.</p> <p>Outros aspectos a valorar son: a calidade da expresión gramatical, gráfica e documental final, a capacidade de análise e síntese, a profundidade e rigor dos argumentos e do seu desenvolvemento, o razoamento crítico, a búsqueda de fontes de información escritas e gráficas, a capacidade de relacionar os diferentes apartados, a corrección do estudo metodolóxico, da análise realizada e das conclusións presentadas ó final do traballo.</p>	100

Observacións avaliación

Como nas restantes materias que integran o presente posgrado, esíxese ademáis unha asistencia non inferior ó 80% relativa á totalidade das sesións presenciais programadas.

Avaliación en segunda oportunidade: Para poder optar a avaliación en segunda oportunidade deben cumprirse as condicións de asistencia xerais durante o curso e ter entregado o traballo tutelado no prazo correspondente.

Avaliación en convocatoria adiantada: Para poder optar a avaliación en convocatoria adiantada deben cumprirse as condicións de asistencia xerais nun curso previo e ter entregado o traballo tutelado no prazo correspondente.

Calificación de non presentado: Se non se entrega o traballo tutelado no prazo correspondente, a calificación será de "Non presentado".

Estudantes con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia: Para estes casos, sempre que conten con recoñecemento oficial da dirección do centro, non se terá en conta a esixencia da asistencia mínima, manténdose o resto de esixencias xerais establecidas.

Plaxio: No relativo ao plaxio se atenderá ao indicado no artigo 14º das Normas de Avaliación, Revisión e Reclamación das Cualificacións dos Estudos de Grao e Mestrado Universitario.

A

realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Groat, Linda y Wang, David (2013). Architectural research methods. Hoboken: Wiley - Lucas, Ray (2016). Research Methods for Architecture. London: Laurence King - Walker, Melissa (2012). Cómo escribir trabajos de investigación. Barcelona: Gedisa - Blaxter, Loraine; Hughes Christina y Tight, Malcolm (2008). Cómo se investiga. Barcelona: Graó - Eco, Umberto (2011). Cómo se hace una tesis. Barcelona: Gedisa
Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - Icart Isern, M. Teresa y Pulpón Segura Anna M. (coords.) (2012). Cómo elaborar y presentar un proyecto de investigación, una tesina y una tesis. Barcelona: Universitat de Barcelona - Ramírez, Juan Antonio (1999). Cómo escribir sobre arte y arquitectura. Barcelona: Ediciones del Serbal - Melendo, Tomás (2012). Cómo elegir, madurar y confeccionar un trabajo de investigación. Madrid: Internacionales Universitarias - Sierra Bravo, Restituto (2007). Tesis doctorales y trabajos de investigación científica. Madrid: Thomson - Tolchinsky Landsman, Liliana; Escofet Roig, Anna y Rubio Hurtado, María José (2003). Tesis, tesinas y otras tesituras. De la pregunta de investigación a la defensa de la tesis. Barcelona: Universitat de Barcelona <p>Nos trabalos tutelados, o alumnado recibirá unha bibliografía específica sobre o tema a desenvolver.</p>

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

<p>Esta materia plantexa as bases de coñecemento necesarias para a realización de traballos de investigación en arquitectura.</p>

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías